

Değerli veliler;

Bildiğiniz gibi, insan hayatında eğitimin temelleri ailede atılır ve ailelerin çocuğun karakterinde ve kişiliğinde çok büyük payı vardır. Çocuklarımızın geleceğe en iyi şekilde hazırlanabilmeleri için sizin onların hayatındaki payınız en büyük paydır. Bu sebeple yazımızda çocuklarımızın kişilik gelişimlerine katkıda bulunabilmek için hayatta ihtiyaçları olan becerileri öğrenip hayata geçirebilmeleri için sizlere bazı küçük ipuçları vermeyi amaçlıyoruz.

HAYIR DİYEBİLMEK

Hepimizin hayatında mutlaka karşılaştığımız bir sorundur "hayır" diyememek. Bazen korktuğumuz durumlardan, bazen karşımızdakini kırmak istemediğimizden doğan bu durum çoğu zaman bizleri istemediğimiz durumlarla karşı karşıya getirmektedir. Durumun can sıkıcılığını göz önünde bulundurursak, haliyle çocuklarımızın bu durumda kalmalarını istemeyiz.

İnsanların kişiliklerini doğrudan etkileyen birinci faktör aileleridir. Ailelerindeki kişileri örnek alırlar, onlar gibi davranır, onların cümlelerini kullanırlar ve onların kişisel özellikleriyle büyürler. Bu sebeple diyebilirsiniz ki çocuklar duyduklarını değil gördüklerini uygularlar, ailelerinin önemseydiği durumları ve davranışları önemserler, onların sevdiğini sever, onların sevmediklerini sevmezler. Sizler için doğru olanı doğru bilir, sizlere yanlış gelen onlara da yanlış gelir. Bu durumda çocuklarımızdan hangi davranışları sergilemelerini istiyorsak, onlara bu yönde eğitim verebiliriz.

Hayır diyebilmeyi de öğretebiliriz. Bunu ders verir gibi değil, sohbet eder gibi yapmak oldukça faydalı olacaktır. Örneğin ona kısa ve basit sorular sorun, verdiği cevabı bekleyin. Mesela;

- Bir gün sana "okuldan sonra hemen eve gel, dedenlere gideceğiz." Dedim. Arkadaşın da "hadi okuldan sonra oyun oynamaya gidelim. Hemen eve gitmeyelim." Dedi. Sen ona ne dersin?

Örnek cevap; bugün annem hemen eve gelmemi istedi. Ayrıca ona haber vermeden bir yere gitmem.

- Bir arkadaşın seninle oyun oynamak istedi ama sen o gün oynamak istemiyorsun. Ona ne dersin?

Örnek cevap; bugün içimden oynamak gelmiyor. Yarın oynasak olmaz mı?

- Tanımadığın birisi seni bir yere götürmek istediğini söyledi. Sen ona ne dersin?

Örnek cevap; HAYIR! Ailemin tanımadığı kimselerle hiçbir yere gitmem! (Oradan hemen uzaklaşmasını ve güvenilir kimselerin olduğu yere gitmesini ekleyin, sesinin yüksek çıkmasını da isteyin)

- Bir arkadaşın oyun oynarken şaka yaptığını söyleyerek sana vurdu. Ona ne dersin?

Örnek cevap; hayır, bu yaptığın şeyden hiç hoşlanmadım, çok yanlış! (Yüksek sesle)

Bu sorular sohbet anında çoğaltılabilir. Burada önemli olan, "çocuk için gerekli olan hayati cevapların" (kendisini koruyabilmesi ve istemediği bir şey yapmaması için) ailede alıştırmalarının yapılması ve olası zor durumdan hazırladığı cevabı vererek istenilen davranışın gösterilmesidir. Dikkat edilecek şey ne zaman kibar bir şekilde, ne zaman sert ve yüksek sesle cevabını vereceğini kestirebilmesidir. Eğer çocuk korku yaşar ve o anki durumundan rahatsız olduğunu hissederse yüksek sesle sert bir cevap vermeye hazırlanmalı; sadece o anda istemediği bir durum söz konusuysa bunu kibarca reddedebileceği cevaplara alışmalıdır.

Bizler öğretmenleri olarak bu ve buna benzer becerileri çocuklarımıza sık sık vermeye gayret ediyoruz ancak, bunların pekişeceği yer sadece ve sadece siz ailelerimizsiniz.

Çocuklarımızın geleceğin yetişkinleri olduğunu ve onların gelecekte nasıl yetişkinler olacağını bizlerin belirlediğini unutmamak dileğiyle...

Dört Eylül İlkokulu

Rehberlik Servisi

Yararlanılan kaynaklar:

- ✓ İlkin ÖZ, Çocuk Olmak-Çocuk ve İletişim, 1997
- ✓ İlkin ÖZ, Çocuk Olmak-Çocuk ve Aile, 2003
- ✓ İlkin ÖZ, Çocuk Olmak-Çocuk ve Kişilik, 1997
- ✓ İlköğretim Rehberlik Programı Örnek Etkinlikleri